

PERSEFONA, občanské sdružení

Krizová intervence

Mgr. Eva Oujezská

Obsah přednášky

- Co je to krize
- Typy krizí
- Krizová intervence obecně
- Fáze krizové intervence
- Krizová intervence u obětí domácího násilí

Co je vlastně krize?

Co potřebuje člověk v krizi?

Krize

- Z řeckého křisis: soud, soudní proces, v němž vrcholí spor a dochází k rozsudku, k rozhodnutí o obratu k horšímu nebo k lepšímu
- Vyvrcholení děje, směřujícího k nutné a neodkladné změně, v němž se rozhoduje o její prospěšné či škodlivé povaze a důsledcích pro budoucnost
- Situace, která způsobuje změnu v navyklém způsobu života a vyvolává stav nerovnováhy, ohrožení, stresu – vyžaduje změnu a řešení
- Reakce na situaci, kterou jedinec nemůže snadno řešit v rámci obvyklých strategií, jakými je zvyklý zvládat zátěž

Typy krizí (dle Baldwin)

- Situační
- Z očekávaných životních změn – tranzitorní
- Pramenící z náhlého traumatizujícího stresoru
- Vývojová, zrání
- Pramenící z psychopatologie
- Neodkladné krizové stavy

Krizová intervence

- Práce s klientem v situaci, kterou on osobně prožívá jako zátěžovou, ohrožující a nepříznivou
- Pomáhá zpřehlednit a strukturovat klientovo prožívání a zastavit ohrožující či jiné kontraproduktivní tendence v jeho chování
- Pracuje s klientovou minulostí a budoucností, jež bezprostředně souvisí s jeho krizí
- Podpora klienta v jeho kompetencích řešit problém tak, aby dokázal aktivně a konstruktivně zapojit své vlastní síly

Formy krizové intervence

- Ambulantní
- Hospitalizace na krizovém lůžku, v krizovém centru
- Terénní a mobilní služby
- Telefonická intervence
- Internetová intervence

Principy krizové intervence

- Okamžitá pomoc
- Snadná dosažitelnost
- Kontinuita, návaznost
- Aktivita, direktivnost
- Zaměření na vznik situace, blízká minulost
- Zaměření na systém
- Prevence zhoršování situace
- Individualita krize
- Komplexnost péče
- Vnitřní bezbariérovost
- Návaznost
- Přijetí omezení

Cíle krizové intervence

- Stabilizace klienta – na úroveň fungování před započítím krize
- Usnadnit komunikaci
- Umožnit správný odhad problému
- Pomoci při vyjadřování emocí
- Navrátit sebedůvěru
- Mobilizovat podporu
- Podpořit účelná řešení problému

Fáze krizové intervence

1. Úvodní fáze
2. Práce s klientem a jeho příběhem
3. Závěrečná fáze

1. Úvodní fáze KI

- Příprava rámce – představení se
- Kontrakt – časový rámec, anonymita, platba
- Zajištění klientova bezpečí a stabilizace tělesných potřeb – kapesníčky, WC, tekutiny, zařízení místnosti
- První odhad situace
- Reflexe emocí

2. Práce s klientem a jeho příběhem

- Popis situace, symptomy
- Posouzení faktorů předcházejících krizi
- Posouzení kdo je v krizi
- Posouzení duševního stavu
- Klientova zakázka a práce s ní
- Katastrofický scénář
- Osobní zranitelnost
- Vyrovnávací strategie a předkrizové fungování
- Komunikační dovednosti
- Sociální podpůrný systém
- Sebevražedné myšlenky

3. Závěrečná fáze

- Shrnutí
- Kontrakt
- Další setkání ???

Krizová intervence u obětí DN

- V aktuálně hrozící nebo probíhající násilné situaci
- Ve fázi přípravy odchodu ze vztahu
- Ve fázi opuštění partnera

Krizová intervence v případě hrozícího nebo probíhajícího násilí

- Důvěřovat
- Nehodnotit
- Akceptovat reakce klienta – normální reakce na nenormální situaci
- Zajistit bezpečí oběti a její ochranu
- Pomoci klientovi získat kompetence ke svému životu – ovládání pocitů, samostatnost, schopnost řešit, kontrola nad vlastním životem, podporovat sebedůvěru
- Sestavení plánů směřující ke změně
- Bezpečnostní plán

Praktické doporučení v případě napadení:

- Volejte o pomoc
- Otevřete dveře či okna
- Volejte policii, lékaře
- Poučte děti, jak se chovat, co dělat
- Mějte promyšlenou únikovou cestu
- Mějte u sebe funkční mobil

Krizová intervence ve fázi zvažování odchodu

- Navázání kontaktu
- Vyslechnout s porozuměním, bez hodnocení a obviňování
- Pomoci se vyznat v situaci a hledat vhodné řešení a perspektivy
- Dát malé úkoly a podpořit aktivitu klienta
- Celková podpora klienta a jeho sebevědomí
- Nesnažit se nutit klienta k rozhodnutí
- Vytvořit bezpečnostní plán
- Doporučit kontaktovat policii a lékaře
- Sbírat důkazy

Krizová intervence ve fázi opouštění partnera

- Platí stejné principy jako v ostatních případech
- Poskytnout sociálně právní poradenství
- Poskytnout informace o vykázání a možnosti spolupráce s policií
- Pomoci zajistit ubytování – azyl, podnájem...
- Pomoci zajistit finanční prostředky

Shrnutí:

1. Důvěřovat oběti
2. Naslouchat oběti, být vnímavý, nenutit k detailům, podpora projevu emocí
3. K ničemu nenutit – nechat rozhodnutí na oběti
4. Zdůraznit, že oběť není příčinou jednání pachatele a nenese za ně žádnou odpovědnost
5. Nehledejte příčinu násilí

Shrnutí

6. Nic nevyčítejte
7. Nepodmiňujte svoji pomoc nutným odchodem ze vztahu
8. Myslet na ochranu dětí
9. Poskytnout informace o dostupné pomoci a informace o domácím násilí vůbec
10. Myslet na bezpečnost oběti

System sociálních služeb pro oběti DN

Neziskové organizace

- Brno – Persefona o.s., Spondeia o.s.p.,
Magdalenium o.s., BKB
- ČR – Acorus, Rosa, Elpis, ProFem,
Magdala (Česká katolická charita),
Charita
- KOORDONA, BKB
- Azylové domy různých organizací

System sociálních služeb

- Poradny pro rodinu a vztahy, maželské poradny
- Občanské poradny
- Krizová centra
- OSPOD
- Zdravotnická zařízení
- Linky důvěry

Literatura:

- Vodáčková Daniela a kol – Krizová intervence
- Špaténková Naděžda a kol. – Krize, psychologický a sociologický fenomén
- Špaténková Naděžda a kol. – Krizová intervence pro praxi
- Kastová Verena – Krize a tvořivý přístup k ní
- Baštecká Bohumila a kol. – Terénní krizová práce